

Monumentnummer*: 459721

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **19 oktober 1993**
Kadaster deel/nr **82858/190**

*Woonplaats** 's-Gravenhage *Gemeente** 's-Gravenhage *Provincie** Zuid-Holland

Locatiennaam 's-Gravenhage *Locatieomschrijving* Centrum

*Kadastrale gemeente** 's-Gravenhage *Sectie** E *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* 3215

Omschrijving**

Inleiding.

Het gebouw van de "sociëteit de Vereniging" is gesticht twee jaar na de oprichting van de sociëteit in 1853, en in de huidige vorm tot stand gekomen in de eerste helft van de jaren zeventig van de 19e eeuw in eclectische stijl met overwegend aan de renaissance ontleende stijlmotieven. De architect was vermoedelijk Eli Saraber. Het pand is opgenomen in de straatwand met aaneengesloten bebouwing. NB. Tot het kadastrale perceel behoren een vijf vensterassen breed 19e-eeuws hoekpand en een haaks hierop gelegen langgerekt laat 19e-eeuws bouwblok, reikend tot aan de kerk van St. Jacobus de Meerdere. Dit hoekpand en het achterliggende bouwblok vallen niet onder de bescherming. Omschrijving.

Het in baksteen opgetrokken, rechthoekige gebouw bestaat uit twee bouwlagen met een schilddak dat thans met shingles is gedekt. Het pand telt vijf vensterassen, waarvan de tweede van rechts een bijzonder accent heeft als ingangstravee. De plint van de lijstgevel is bekleed met hardsteen. tegen de parterre tussen de rechthoekige vensters zijn pilasters met een hardstenen sokkel aangebracht, die boven hun onversierde kapitelen rechthoekige panelen met lofwerk bezitten. De beide bouwlagen worden door een geprofileerde lijst gescheiden; daarboven bezitten de traveeën links van de ingangsas rondboogvensters met sluitstenen voorzien van maskerkoppen. De verdieping wordt geleed door dubbele gemetselde pilasters met brede, Ionische kapitelen. Het hoofdgestel van de gevel bestaat uit een breed, met lofwerk en cartouches versierd, fries, evenals de kroonlijst gekornist boven de pilasters. Boven de toegangsdeur met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bovenlicht bevindt zich op de verdieping een tableau met opschrift betreffende de stichting van de sociëteit. Het met oreilles en lofwerk versierde tableau draagt een fronton met acroterium. De ingangstravee is hoger opgetrokken en wordt bekroond door een gebogen fronton met geprofileerde lijst. De vensters in de parterre, links van de ingang, bezitten T-ramen. Inwendig is de hoge sociëteitszaal uit de bouwtijd bewaard gebleven, waarvan de door pilasters gelede wanden en het cassettenplafond van ornamentale en figuratieve schilderijen zijn voorzien. Opvallend zijn de op Pompeiaanse stijkenmerken georiënteerde voorstellingen. Een serre tegen de achtergevel is door middel van drie rondboogopeningen met de zaal verbonden en bezit een eenvoudig stucplafond, houten lambrizingen en glas-in-lood bovenlichten. De hal achter de hoofdingang bezit gepolychromeerde schilderijen langs de wanden. Waardering.

Het sociëteitsgebouw is architectuurhistorisch van belang als kenmerkend voorbeeld van de late eclectische bouwtrant, waarin overwegend motieven uit de renaissance zijn toegepast. Typologisch en cultuurhistorisch is het pand van waarde als goed bewaard gebleven voorbeeld van een sociëteitsgebouw uit de 19e eeuw.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Vergadering en vereniging

Functie

Sociëteit